

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2023-043

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 6 juni 2023
Zaaknummer Z/23/449480 /ADV/23/1163498
Onderwerp Voortgangsbericht jeugdhulp met verblijf
Portefeuillehouder S. Bijl

Contactpersoon Nannette Zwiers
E-mail n.zwiers@zevenaar.nl
Telefoon 06-57539330

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Er zijn een aantal belangrijke ontwikkelingen over de (boven)regionale jeugdhulp met verblijf. Via deze raadsinformatiebrieven informeert het college u daarover.

Kernboodschap

In januari 2023 ontvingen gemeenteraden in de regio Centraal Gelderland een raadsbrief over de financiële positie van Pluryn. Om u als gemeenteraad breder mee te nemen in de complexe wereld van de jeugdzorg met verblijf hebben wij bijgevoegd voortgangsbericht opgesteld. Met dit voortgangsbericht informeren wij u over de belangrijkste afspraken en ontwikkelingen rondom jeugdzorg met verblijf. Hierbij komt onder andere naar voren dat we in de loop van 2023 keuzes maken over de nieuwe contracten voor jeugdzorg met verblijf voor de periode vanaf 1 juli 2024. Dit doen we samen met de jeugdhulpregio Centraal Gelderland waar Zevenaar onderdeel van is. Ook geven wij u een update over de situatie rondom Pluryn.

Context

- Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- Collegeprogramma
- Motie/amendement/toezegging
- Anders, namelijk voortgangsbericht regio

Inhoudelijke boodschap

Samen met de andere jeugdhulpregio's in Gelderland bepalen we ook hoe de 'essentiële functies' voor jeugdzorg in de komende jaren gegarandeerd kunnen worden. Essentiële functies zijn schaarse vormen van jeugdzorg die wel altijd beschikbaar moeten zijn zodat de continuïteit van zorg voor kinderen met

complexe problematiek gegarandeerd blijft. Omdat het lastig is om deze schaarse vormen van jeugdzorg regionaal in te kopen worden hier op bovenregionaal niveau afspraken over gemaakt met aanbieders. Denk hierbij aan JeugdzorgPlus (gesloten jeugdzorg) en zorg voor forensische jeugd. Het gaat hier vaak om kleine aantallen kinderen of jongeren. Daarbij wordt rekening gehouden met scenario's waarin Pluryn, gezien de situatie van Pluryn (in zijn geheel of op onderdelen), geen deel meer uitmaakt van het gecontracteerde aanbod.

In bijgaand voortgangsbericht zullen wij bovenstaande ontwikkelingen rondom jeugdzorg met verblijf nader toelichten. Daarbij gaan we in op wat jeugdzorg met verblijf is, hoe het zit met de regionale inkoop van jeugdzorg met verblijf, de relevante cijfers in onze regio, ontwikkelingen in Centraal Gelderland en ontwikkelingen bij Pluryn.

Als college doen wij er alles aan om de regionale doelstelling om ieder kind zo mogelijk thuis op te laten groeien te realiseren. Wij hopen u met dit voortgangsbericht voldoende op de hoogte te hebben gesteld over de ontwikkelingen rondom jeugdzorg met verblijf.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Two handwritten signatures in black ink. The signature on the left is for Frank Grobben, and the signature on the right is for Lucien van Riswijk.

Frank Grobben
Loco secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlage(n)

1. 116327 Voortgangsbericht jeugdhulp met verblijf

Voortgangsbericht jeugdzorg met verblijf

april 2023

1. Inleiding

Er gaan veel dingen goed in de jeugdzorg. Veel jongeren en gezinnen worden geholpen en hebben baat bij de inzet van een vorm van jeugdzorg. Tegelijkertijd staat de jeugdzorg ook onder druk. Dit is regelmatig te zien en te lezen in de media. Dan hebben we het met name over de zorgvorm 'jeugdzorg met verblijf'. In de regio Centraal Gelderland¹ werken we er hard aan om ieder kind zo thuis mogelijk te laten opgroeien. Wij willen u middels dit voortgangsbericht meer inzicht geven in wat deze zorgvorm inhoudt, wat er goed gaat, maar ook wat de knelpunten zijn en waar we als jeugdhulpregio aan werken. Daarnaast willen wij u updaten over de situatie rondom Pluryn.

Achtereenvolgens komen aan bod:

1. Inleiding
2. Doelen omtrent Jeugdzorg met verblijf in regio Centraal Gelderland
3. Jeugdzorg met verblijf, wat is dat?
4. Landelijke ontwikkelingen rondom jeugdzorg met verblijf
5. Jeugdzorg met verblijf in cijfers
6. Regionale inkoop
7. Ontwikkelingen en acties in regio Centraal Gelderland
8. Ontwikkelingen Pluryn en andere aanbieders

2. Doelen omtrent Jeugdzorg met verblijf in regio Centraal Gelderland

In de regio Centraal Gelderland werken elf gemeenten samen op het gebied van jeugdzorg. De regionale doelen rondom jeugdzorg met verblijf zijn op 22 april 2022 vastgesteld door de wethouders in de regio. Onze ambitie is dat ieder kind zo thuis mogelijk opgroeit. Concreet zijn onze doelen ten aanzien van jeugdzorg met verblijf voor de periode 2022 – 2025:

1. Minder kinderen worden uit huis geplaatst. Kinderen en gezinnen kunnen beter in hun eigen omgeving worden ondersteund. Bij signalen over onveiligheid in gezinnen kijken we beter naar de achterliggende factoren en bieden snel praktische ondersteuning vanuit het brede sociaal domein en/of zetten (intensieve) ambulante jeugdhulp in.
2. We plaatsen 50% minder cliënten in grootschalige groepen op terreinvoorzieningen (verblijf op terrein) in de periode 2022-2025. Het gaat hierbij om jongeren die nu in de driemilieusvoorzieningen of in de JeugdzorgPlus zitten. We willen dat hier minder jongeren worden geplaatst en dat ze als alternatief in kleinere groepen worden geplaatst met als streven zo snel weer terug naar de thuissituatie, lichtere vormen van verblijf of naar zelfstandige woonruimte.
3. De kosten voor jeugdhulp met verblijf nemen substantieel af. De kosten per gemeente worden nu bepaald door het aantal jongeren in verblijf en de kosten per dag. Met name de kosten van verblijf op terreinvoorzieningen zijn hoog. Door aan de eerste twee doelen te werken willen we de kosten van verblijf verder laten afnemen.

¹ De regio Centraal Gelderland bestaat uit de gemeenten Arnhem, Duiven, Doesburg, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.

3. Jeugdzorg met Verblijf, wat is dat?

Jongeren die niet meer thuis bij hun ouder(s) kunnen wonen komen terecht in jeugdzorg met verblijf, ook wel residentiële jeugdhulp genoemd. De sociale wijkteams, de jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsorganisaties zijn degenen die kunnen verwijzen naar deze vormen van zorg. Wij noemen ze daarom ook wel verwijzers.

Ons uitgangspunt is dat we jeugdzorg met verblijf zoveel mogelijk voorkomen door in te zetten op begeleiding en behandeling in de thuissituatie. Wanneer het echt niet anders kan, dan kan jeugdzorg met verblijf worden ingezet waarbij altijd eerst wordt gekeken naar mogelijkheden binnen een gezinsgerichte vorm (pleegzorg of gezinshuis). Wanneer zwaardere vormen van verblijf nodig zijn, dan wordt gekeken naar leef- en behandelgroepen en verblijf op terrein. De zwaarste vorm is JeugdzorgPlus (gesloten jeugdzorg). Jongeren met een gesloten machtiging opgelegd door de kinderrechter komen hier terecht.

3.1 Pleegzorg

Pleegzorg is een vorm van hulp waarbij een kind tijdelijk in een ander gezin gaat wonen. Het kind wordt dan niet door de eigen ouders maar door pleegouders verzorgd en opgevoed. Pleegkinderen blijven de wettelijke kinderen van hun ouders. Er zijn verschillende vormen van pleegzorg: kort of langdurig, voltijd of deeltijd. Ook is er pleegzorg tijdens vakanties, in het weekend of als crisisopvang. In de regio Centraal Gelderland zijn drie pleegzorgaanbieders gecontracteerd: Entrea Lindenhout, Pactum en William Schrikker Gezinsvormen.

3.2 Gezinshuizen

In gezinshuizen wonen kinderen en jongeren tot 21 jaar die uit huis zijn geplaatst. Gezinshuizen zijn kleinschalig: er wonen maximaal zes kinderen. Het gezinshuis staat vaak in een gewone wijk. Dit is net als pleegzorg een gezinsgerichte vorm van jeugdzorg waarbij het kind zo thuis mogelijk opgroeit. Het verschil met pleegzorg is dat gezinshuisouders professionele opvoeders zijn. Pleegouders zijn vrijwilligers. En in een gezinshuis wonen vaak meer kinderen dan in een pleeggezin.

3.3 Leef- en behandelgroepen

In leef- en behandelgroepen krijgen kinderen en jongeren met psychosociale problemen hulp en begeleiding. Zij kunnen de hele dag en nacht bij de instelling verblijven; de instelling is dan de vaste woon- en verblijfplaats. Kinderen kunnen ook een deel van de dag bij de instelling verblijven en daarnaast bij hun familie zijn.

3.4 Verblijf op terrein

Dit is de zwaarste vorm van jeugdzorg met verblijf. Deze inzet willen we altijd voorkomen, maar wanneer het niet anders kan is het een tijdelijke oplossing. We onderscheiden deze vorm in driemilieuvoorzieningen en JeugdzorgPlus.

Een driemilieuvoorziening betreft het verblijf met overnachting op een groep op een terrein. Op het terrein bevinden zich naast behandelgroepen, een school en diverse vrije tijds mogelijkheden. Er zijn mogelijkheden voor de inzet van therapie op het terrein. Er is dus een hoge mate van toezicht, veiligheid en voorspelbaarheid binnen de drie leefsfere (wonen, onderwijs en vrije tijd: ofwel een drie milieuvoorziening). Het terrein biedt mogelijkheden voor cliënten om te werken aan diverse vaardigheden. Het biedt echter ook veiligheid en afscherming. Op sommige terreinen is er op bepaalde tijden beveiliging aanwezig om erop toe te zien dat er geen externe invloeden zijn die de rust en veiligheid verstoren.

JeugdzorgPlus (gesloten jeugdzorg) betreft verblijfszorg van een cliënt op een driemilieuvoorziening, maar onderscheidt zich van andere vormen van jeugdhulp doordat er beperkende maatregelen kunnen worden toegepast. Deze maatregelen kunnen enkel worden ingezet o.b.v. een machtiging van de kinderrechter. De behandeling in de instelling voor gesloten jeugdhulp is erop gericht om de impact van de beperkende maatregelen zo passend mogelijk te laten zijn, en de cliënt voor te bereiden op een tijd waarin er geen noodzaak meer is voor beperkende maatregelen. Een enkele plaatsing binnen JeugdzorgPlus is vrijwillig wat betekent dat ouders en jongere erachter staan en aan de plaatsing mee werken. Het aantal jongeren dat gesloten zit neemt gelukkig af. Landelijk zijn er steeds meer

deskundigen die aangeven dat het gesloten plaatsen van jongeren niet goed is voor hun ontwikkeling, ze worden er vaak niet beter van.

Zowel bij driemilieuvoorzieningen als bij JeugdzorgPlus wordt gewerkt aan het verkleinen van groepen. Dat is beter voor de ontwikkeling van de jongeren die er behandeld worden. Het vraagt ook investeringen in het vastgoed en een aanpassing van de tarieven om de veranderende bezetting op de groepen te kunnen bekostigen.

4. Landelijke ontwikkelingen rondom jeugdzorg met verblijf

De Hervormingsagenda Jeugd komt voort uit de bestuurlijke afspraken die de VNG en het Rijk op 2 juni 2021 over de jeugdhulp hebben gemaakt. De Hervormingsagenda Jeugd heeft twee doelen, die nadrukkelijk aan elkaar zijn gekoppeld:

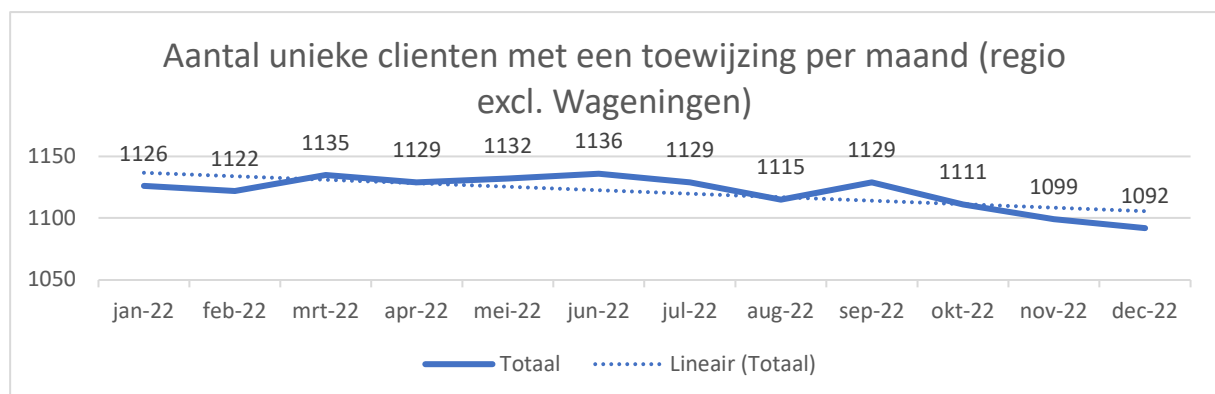
1. Beter en tijdige zorg en ondersteuning, op de juiste plek en wanneer dit nodig is.
2. Een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel.

Deze inhoudelijke doelstellingen laten zien dat de agenda een transformatiedoelstelling heeft; een inhoudelijke vernieuwing die de kwaliteit van de jeugdzorg verhoogt. In de Hervormingsagenda worden deze doelstellingen uitgewerkt.

De landelijke Hervormingsagenda Jeugd is opgesteld door Rijk, VNG (gemeenten), zorgaanbieders, professionals en cliëntvertegenwoordigers. Aan de Hervormingsagenda wordt al bijna twee jaar gewerkt. Door onenigheid over verdeling van de kosten en risico's is deze nog steeds niet vastgesteld. Wel zijn eind april voorlopige financiële afspraken gemaakt. Ondertussen ligt er op inhoud een uitgewerkt voorstel. Daarin wordt 'residentiële jeugdhulp' als een van de belangrijke opgaven benoemd: *We zorgen dat kinderen zoveel mogelijk thuis opgroeien, ook als zij hulp nodig hebben. Om die reden zetten we in op het voorkomen en terugdringen van residentiële jeugdhulp. In het terugdringen van residentiële jeugdhulp willen we bereiken dat in 2025 de gesloten jeugdhulp kleinschalig werkt en dat we in 2030 zo dicht mogelijk bij nul gesloten plaatsingen zijn.* Het regionaal beleid voor jeugdhulp met verblijf sluit zoveel mogelijk aan op deze opgave in de Hervormingsagenda.

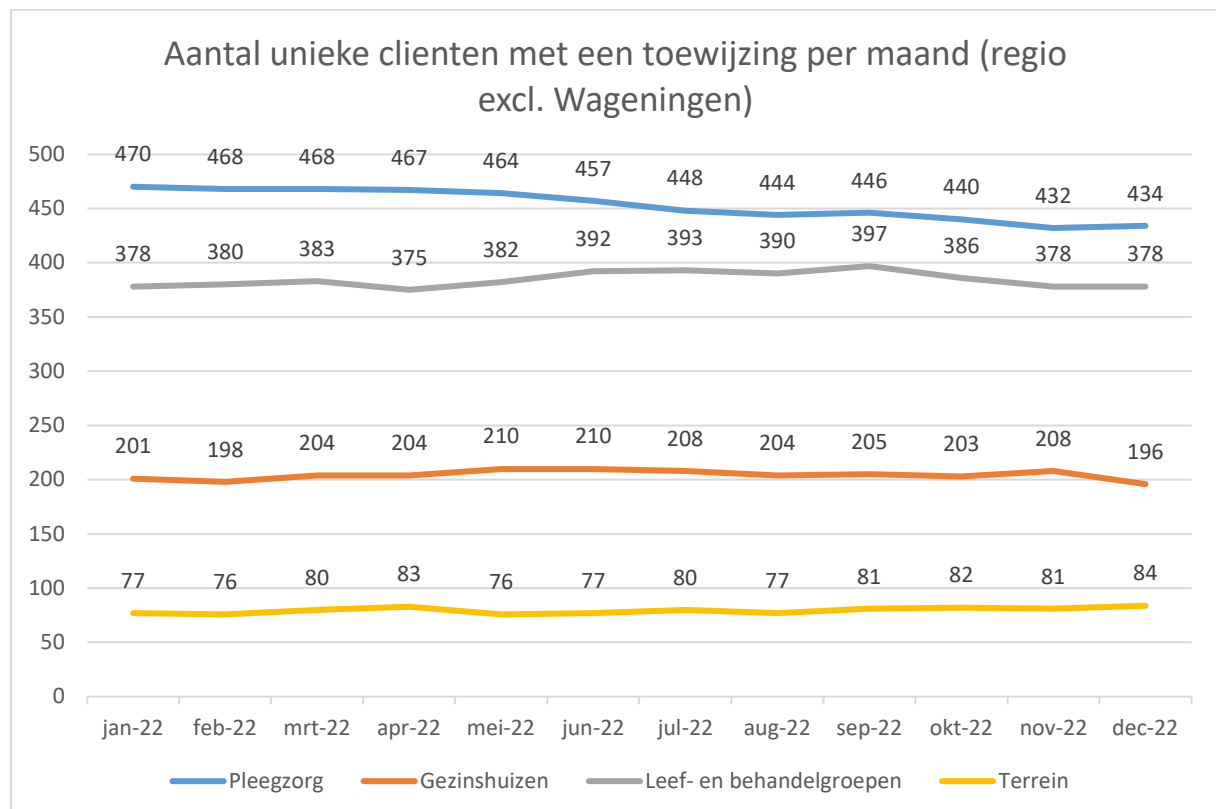
5. Jeugdzorg met verblijf in cijfers

In onderstaande grafiek is te zien dat over heel 2022 sprake is van een zeer lichte daling van het aantal jongeren in verblijf. Regionaal gaat het om circa 1100 jongeren. Een eerlijke vergelijking met de jaren daarvoor is helaas niet mogelijk, omdat op 1 januari 2022 het woonplaatsbeginsel is gewijzigd. Vanaf die datum is niet meer de woonplaats van een (pleeg)ouder of voogd leidend voor welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de zorg aan een kind maar de gemeente waar het kind woonde voorafgaand aan het inzetten van Jeugdzorg. Hierdoor is het aantal jongeren in verblijf waarvoor een gemeente verantwoordelijk is gewijzigd.



Per productvorm zien we geen grote verschillen. Wel zien we een lichte afname bij het aantal toewijzingen pleegzorg. Dat heeft te maken met het tekort aan pleegouders. In maart 2023 wachten 20 kinderen in Centraal Gelderland op een plek in een pleeggezin. Dit aantal wisselt maandelijks.

De mate waarop we kunnen sturen op het beperken van de instroom in verblijf is gering. Er zijn namelijk veel factoren van invloed op het aantal jongeren in verblijf. Het gaat dan om algemene maatschappelijke factoren waarbij complexe echtscheidingen de grootste rol spelen.



6. Regionale Inkoop

6.1 Lopende contracten en afspraken

Het aanbod voor jeugdzorg met verblijf is geheel regionaal georganiseerd en vastgelegd bij Inkoop Sociaal Domein Centraal Gelderland. Op dit moment zijn 34 aanbieders gecontracteerd, veelal voor één of meerdere vormen van verblijf, zelden voor alle vier de vormen tegelijk. Er zijn grote, landelijk opererende aanbieders en kleine, lokale aanbieders. De aanbieders verblijf hebben zich via een samenwerkingsovereenkomst aangesloten bij het 'Collectief'. Daarmee verbinden ze zich aan de regionale opgaven voor verblijf. Daarover in hoofdstuk 6 meer.

De huidige contracten lopen tot en met 30 juni 2024. Ze zijn gebaseerd op betaling aan de hand van een vast tarief. Op basis van het aantal geplaatste kinderen gaat er meer of minder budget naar de betreffende aanbieders. Er bestaat geen duidelijk maximum.

In de praktijk zijn veel aanbieders in meerdere regio's gecontracteerd, zeker de grotere, landelijke aanbieders. Hun 'bed' voor een jongere kan slechts eenmaal tegelijk bezet worden. Voordat een aanbieder besluit om de capaciteit uit te breiden is duidelijkheid nodig over de financiële toekomst. Immers, een nieuwe groep openen of juist sluiten betekent investeren in of afstoten van vastgoed en personeel. In de praktijk is het aanbod dus minder flexibel dan de contracten op papier aangeven.

6.2 Nieuwe inkoop Jeugdzorg met verblijf 2024

De huidige contracten voor verblijf jeugd lopen medio 2024 af. Daarom bereidt de inkooporganisatie een inkoopproces voor gericht op het inregelen van nieuwe contracten met ingangsdatum 1 juli 2024. De nieuwe inkoop zal voor pleegzorg, gezinshuizen en leef- en behandelgroepen grotendeels ongewijzigd plaatsvinden. Wel wordt overgestapt van Europese aanbesteding naar semi-openhouse aanbesteding. Hiermee wordt het mogelijk om de contracten tussentijds aan te passen of aanbieders toe te laten, in het geval er een gat in het gecontracteerde aanbod dreigt te ontstaan. De voorbereiding van de nieuwe inkoop is een mooi moment om aanscherpingen te doen in de contractering zodat zorg voor bepaalde doelgroepen, denk aan zorg voor forensische jeugd, voldoende beschikbaar is. Ook nemen we hier bijvoorbeeld de overgang naar het 18^e levensjaar in mee waarvoor Stichting Het Vergeten Kind in januari 2023 een bezoek bracht aan de gemeente Arnhem.

Voor verblijf op terrein geldt dat dit behoort tot de zogenaamde essentiële functies jeugdzorg. Essentiële functies zijn schaarse vormen van jeugdzorg, die wel altijd beschikbaar moeten zijn. Het gaat dan om JeugdzorgPlus, driemilieuvoorzieningen, bedden voor de jeugd-GGZ en forensische jeugdzorg. Op 17 maart 2023 hebben de 7 jeugdhulpregio's met elkaar afgesproken dat ze gezamenlijk deze functies willen verwerven. Hiervoor geldt dat de planning is gericht op het afronden van nieuwe contracten per 1 januari 2024. Of dit haalbaar is, is nog niet duidelijk. De regionale inkoop verblijf en de bovenregionale verwerving van essentiële functies zijn daarmee nauw met elkaar verbonden.

7. Ontwikkelingen en acties in regio Centraal Gelderland

7.1 Acties

Om de in hoofdstuk 2 genoemde doelstellingen te realiseren voeren we de volgende acties in 2023 in de regio Centraal Gelderland uit.

Het voorkomen van verblijf

Ons beleid is gericht op een afname van jongeren in verblijf. Voor kinderen is het immers altijd het beste om bij eigen ouder(s) te blijven, ook al zijn de omstandigheden niet optimaal. Ook in de Hervormingsagenda Jeugd is dit een speerpunt: 'afbouw residentiële jeugdhulp' en 'zo thuis mogelijk'. We willen daarom meer inzetten op intensieve ambulante begeleiding in de thuissituatie. Helaas is dit niet voor alle situaties geschikt en is uithuisplaatsing soms onvermijdelijk. Maar waar dit wel kan, zetten we hier volledig op in. Op regionaal niveau worden alternatieven voor verblijf ontwikkeld, zoals hulp en ondersteuning in de thuissituatie. Op lokaal niveau sturen we op alternatieven voor verblijf waarbij verblijf alleen wordt ingezet als het echt niet anders kan.

Een voorbeeld van een project in Arnhem dat uithuisplaatsing voorkomt is project VAV (Vertrouwd, Aanwezig en Veilig). Via dit team wordt preventief hulp en begeleiding ingezet bij gezinnen die anders in grotere problemen raken. De evaluatie laat zien dat uithuisplaatsingen worden voorkomen bij de gezinnen die door team VAV worden begeleid.

Een ander voorbeeld is ThuisBest. We hebben met twee grote aanbieders verblijf, Pactum en Pluryn, afspraken gemaakt over het inzetten van ThuisBest. Dit is een intensief traject dat kan worden ingezet bij gezinnen thuis waarbij sprake is van een dreigende uithuisplaatsing. Het traject zorgt voor intensieve begeleiding van het gezin gedurende een half jaar. Tijdelijk wordt de jongere uit huis geplaatst, maar wel met de afspraak dat deze na 6 weken weer terugkomt. Daarna volgt verdere begeleiding van het gezin, niet alleen in de vorm van hulp, maar ook bij praktisch problemen in het sociaal domein zoals huisvesting, schuldhulpverlening etc. Pactum en Pluryn zijn gestart met het opleiden van medewerkers hiervoor. In de loop van 2023 kan ThuisBest ook daadwerkelijk worden ingezet.

Het aanpassen van het aanbod voor verblijf

Het gecontracteerde aanbod van zorgaanbieders is continu in beweging. Het ontwikkelt zich mede aan de hand van de aard van de aanmeldingen en vragen vanuit de regio('s). Door de afname van het aantal jongeren in verblijf neemt de complexiteit van de groep die er nog wel gebruik van maakt toe. Via (landelijke) kwaliteitskaders wordt gestuurd op de wijze waarop de professionaliteit van de

medewerkers en de wijze waarop de behandeling en begeleiding van jongeren in verblijf plaatsvindt. Aan de hand van financiële regelingen vanuit het rijk worden met aanbieders afspraken gemaakt over het aanpassen van het vastgoed en het verkleinen van de groepen. De consequenties hiervan voor de inzet van personeel op de kleinere groepen wordt vertaald in afspraken over tarieven.

Het versnellen van de uitstroom uit verblijf

Als jongeren in verblijf terecht komen is het uitgangspunt dat dit altijd tijdelijk is. Een onderbreking van het thuis wonen omdat het op dat moment even nodig is. We zien dit als een 'time out'. Vaak kunnen jongeren na uitstroom uit verblijf terug naar hun ouders of naar iemand anders in hun netwerk. Het komt ook voor dat jongeren geen woonplek meer hebben. Om ervoor te zorgen dat zij toch kunnen uitstromen uit verblijf is het belangrijk dat er zelfstandige woonruimte beschikbaar is. We voeren momenteel in Arnhem gesprekken met woningcorporaties om panden beschikbaar te stellen voor jongeren die uitstromen uit jeugdzorg en zelfstandig willen en kunnen wonen.

Wat daarnaast belangrijk is, is een goede voorbereiding op uitstroom voor ieder kind. Vanuit de gemeente hameren we bij jeugdzorgaanbieders op het maken van een toekomstplan ruim vóór de 18e verjaardag. Dit toekomstplan zorgt ervoor dat jongeren goed voorbereid zijn op uitstroom uit jeugdzorg middels de 'Big Five' (support, wonen, school, werk/inkomen en welzijn). Deze voorbereiding dient al te starten bij instroom in verblijf, waarbij de zorgaanbieder samen met het kind en betrokken wijkcoach een toekomstplan opstelt welke continu wordt bijgesteld en aangescherpt. Dit staat vastgelegd in onze contracten met zorgaanbieders en wordt aangescherpt in de nieuwe inkoop die in 2024 van start gaat.

Het doorontwikkelen van het Regionaal Expert Team (RET) en Samenwerkende Voordeuren

De vraag naar een plek voor een jongere in verblijf vanuit de verwijzers (Lokale Teams en Jeugdbescherming) dient gematcht te worden met het beschikbare aanbod van een zorgaanbieder. Dat gaat in veel gevallen eenvoudig, zeker bij lichte problematiek. Daar is bijna altijd wel een plekje bij een pleegouder of een gezinshuis voor te vinden. We zien dat het aantal kinderen met lichte en eenvoudige problematiek afneemt en de groep kinderen met complexe problematiek neemt naar verhouding juist toe. Dit komt doordat alleen de kinderen waarbij het echt niet anders kan, in verblijf terechtkomen. Voor deze kinderen is het snel vinden van een passende plek regelmatig een hele opgave. Als verwijzers meerdere afwijzingen van aanbieders krijgen wordt soms uitgeweken naar een maatwerkcontract met een niet gecontracteerde aanbieder. Ons beleid is erop gericht om dit zoveel mogelijk te voorkomen. We hebben namelijk onvoldoende zicht op de kwaliteit van de niet gecontracteerde aanbieders en het aanbod ligt soms ver weg van de thussituatie. Daarom vragen we de gecontracteerde aanbieders om hun aanbod zodanig aan te passen dat ook moeilijk plaatsbare kinderen een plek in onze regio kunnen krijgen.

Het Regionaal Expert Team Centraal Gelderland, RET CG, is opgericht in 2021. Het RET helpt bij het organiseren van passende en tijdige jeugdhulp wanneer de verwijzers daar zelf in vastlopen. Het RET is een overlegtafel die elke twee weken plaatsvindt. De voorzitter van het RET zorgt dat de juiste deskundigen aan tafel zitten die samen een passend aanbod voor de jongere bepalen. Dit doen zij onder andere door out of the box te denken en met diverse specialisten naar een kind en zijn netwerk te kijken. Verder adviseert het RET de verwijzers bij het voorkomen van uithuisplaatsingen. Daarbij adviseert het RET over welke opties er nog zijn om uithuisplaatsing te voorkomen. In 2022 zijn 89 adviezen over het vinden van een passende plek voor een jongere uitgebracht. Daarnaast werd 40 keer een verwijzer geholpen met advies over te zetten stappen om uithuisplaatsing te voorkomen.

In de Regio Centraal Gelderland zijn tal van professionals, coaches en consultants van lokale teams in gesprek met jongeren en gezinnen om hen te ondersteunen bij hun zorgvraag. Dit geldt ook voor jeugdbeschermers die regie voeren over de zorg voor jongeren en gezinnen met veiligheidsproblematiek. In veel gevallen schakelen zij daarbij de hulp in van gecontracteerde jeugdzorgaanbieders. Er dient dan een match te komen tussen verwijzers (de vraag) en aanbieders (het aanbod). In de meeste situaties verloopt deze matching voorspoedig, maar bij complexere hulpvragen en in tijden van krapte in het beschikbare aanbod lukt het verwijzers niet om tijdig tot passende jeugdhulp te komen. Verwijzers zijn hier veel tijd aan kwijt. Om dit proces voor verwijzers te vergemakkelijken en sneller te laten lopen starten we in najaar 2023 de 'Samenwerkende voordeuren' op. Bij deze werkwijze meldt de verwijzer het kind aan bij één zorgaanbieder die vanaf dat moment

verantwoordelijk is voor het daadwerkelijk aanbieden van een plek voor dat kind. Dat kan zijn binnen de eigen organisatie of bij een van de andere gecontracteerde jeugdzorgaanbieder. Het RET adviseert dus 'wat' nodig is, de Samenwerkende Voordeuren organiseren 'dat' er deze plek snel geleverd kan worden.

Data en analyse verbeteren

De inkooporganisatie monitort de inzet van jeugdzorg met verblijf in de regio Centraal Gelderland. Waar we tot vorig jaar alleen op lokaal niveau konden monitoren delen de gemeenten hun gegevens nu in Zorglokaal. Op een enkele gemeente na zijn alle gemeenten aangesloten en hebben we inzicht in cijfers per verblijfsvorm op regionaal niveau.

Het evalueren en voorbereiden van de nieuwe inkoop verblijf 2024

De huidige contracten voor verblijf jeugd lopen eind 2023 af. Daarom bereidt de inkooporganisatie een inkoopproces voor gericht op het inregelen van nieuwe contracten per 1-1-2024. Zie hoofdstuk 3 over de Regionale Inkoop.

Werving van pleegouders

Landelijk is er een tekort aan pleegouders. Zo ook in onze regio. In principe werven de pleegzorgaanbieders zelf nieuwe pleegouders. Om daar een steentje aan bij te dragen heeft onze regio de handen ineen geslagen en werken we aan een gezamenlijke wervingscampagne. Lukt het niet om middels de reguliere wervingscampagne een geschikt pleeggezin te vinden dan wordt project 'Pleegzorg Dichtbij' ingezet. Dit is een vorm van kindgericht werven, een manier van werven waarvoor specifiek voor dat ene kind een pleeggezin wordt gezocht, bijvoorbeeld in het netwerk van het kind. Dit project is in januari 2023 in onze regio van start gegaan.

Wij zetten daarnaast intensief in op het waarderen en behouden van pleegouders.

8. Ontwikkelingen Pluryn en andere aanbieders

In januari deelden we regionaal een [raadsbrief](#) over het Herstelplan van Pluryn. Pluryn biedt in de Regio Centraal Gelderland residentiële verblijfszorg in de vorm van driemilieuvoorzieningen en JeugdzorgPlus. Al sinds 2018 verkeert Pluryn in financiële problemen en wordt verlies geleden op de jeugdzorg. Op basis van de huidige financiële situatie bevindt Pluryn zich in trede 3 van het [draaiboek](#) continuïteit jeugdhulp: zorgelijk. Bij deze trede hoort het opstellen van een herstelplan. Het Herstelplan voorziet in een oplossing op korte termijn, primair gericht op het voorkomen van liquiditeitsproblemen in het voorjaar van 2023, en daarmee het borgen van zorgcontinuïteit op korte termijn.

Daarnaast wordt gewerkt aan een plan voor de middellange termijn, met als doel om het aanbod en de expertise van Pluryn beter aan te laten sluiten op de behoeften van de verschillende jeugdzorgregio's. Pluryn is een grote, landelijk opererende zorgaanbieder. In onze regio zijn ze vooral bekend van de J.P. Heije in Oosterbeek, een groot terrein waar jongeren in een driemilieuvoorziening worden geplaatst. Ze krijgen er onderwijs, behandeling en vrije tijd (3 milieus). Op de J.P. Heije zitten jongeren uit grote delen van het land, ook vanuit Centraal Gelderland. Daarnaast zitten onze jongeren ook bij kleinere voorzieningen van Pluryn, waaronder JeugdzorgPlus (Eefde) en Moeder-kind-huizen (Arnhem).

Pluryn heeft op basis van het herstelplan de betrokken regio's gevraagd om tarieven te verhogen. In januari 2023 bleek dat de regio's hier verschillend mee omgaan. Centraal Gelderland heeft wel ingestemd met het verhogen van tarieven voor driemilieuvoorzieningen, maar niet met (extra) verhoging van tarieven voor JeugdzorgPlus.

De continuïteit van Pluryn staat op dit moment niet op het spel, maar het is niet uitgesloten dat bepaalde onderdelen van het concern worden afgestoten, beëindigd of opgeknipt. In maart is een begin gemaakt met fase 2 van het Herstelplan. Daarin moet helder worden op welke manier Pluryn wil aansluiten op de regionale behoeften. Dit zal in de loop van 2023 duidelijk moeten worden, mede om te bepalen hoe Pluryn zich in onze regio wil inzetten vanaf 2024 in de regionale en bovenregionale inkoop.

Samen met de andere jeugdhulpregio's in Gelderland bepalen we hoe de 'essentiële functies' voor Jeugdzorg in de komende jaren gegarandeerd kunnen worden, zodat de continuïteit van zorg voor kinderen met complexe problematiek gegarandeerd blijft. Daarbij wordt rekening gehouden met scenario's waarin Pluryn (in zijn geheel of op onderdelen) geen deel meer uitmaakt van het gecontracteerde aanbod. We zijn intensief in gesprek met Pluryn over de situatie.

Pluryn is niet de enige grote aanbieder in zwaar weer. Maar wel de grootste in onze regio. Andere organisaties geven wel aan verlies te leiden op de huidige tarieven, maar verkeren niet direct in 'zwaar weer'. Bij de voorbereiding op de nieuwe inkoop verblijf 2024 zullen hier nadere afspraken over worden gemaakt of huidige contractvoorwaarden worden aangepast.